

سرمقاله

آیادوم خرداد همچنان مطرح است؟

صادق زیباکلام استاد دانشگاه

این روزها حداقل در فضای مجازی به علاوه برخی از رسانه‌ها شاهد اشاراتی به سالگرد دوم خرداد و چرایی آن و اینکه چه حاصل و نتایجی داشت هستیم اما واقعیت آن است که به نظر می‌رسد از بسیاری جهات امروز ایران ۱۴۰۰ خیلی هم بی‌شباهت به خرداد ۱۳۷۶ نیست. امروز هم در ایران بخش قابل توجهی از دانشجویان، تحصیلکردگان و نویسندگان از وضع موجود سرخورده هستند، مثل همین داستان در دوم خرداد ۷۶ بود که بسیاری از روشنفکران، فعالان بخش خصوصی، فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و این قبیل اقشار و لایه‌های اجتماعی به علاوه اقلیت‌ها از وضع موجود راضی نبودند، البته از نظر سیاست خارجی نیز شباهت‌هایی بین این دو دوره زمانی وجود دارد، در سال ۷۶ دشمنی با آمریکا به عنوان چار چوب اصلی بود و صدور انقلاب یکی دیگر از محورهای سیاست خارجی. امروز هم شاهد هستیم دقیقاً همان ادبیات و شعارها حاکم هستند، که به همه اینها مسائل هسته‌ای هم اضافه شده است که در سال ۷۶ جزو مسائل نخست نبود. در سال ۷۶ از نظر اقتصادی پیشرفتی وجود نداشت، امروز هم به لحاظ اقتصادی پیشرفتی وجود ندارد، در سال ۷۶ شک‌فاهای اقتصادی مانند امروز وجود داشت، در سال ۷۶ سرخوردگی فعالان اقتصادی به ویژه در بخش خصوصی از اقتصاد دولتی ایران وجود داشت امروز هم البته نه به گستردگی آن زمان وجود دارد. سال ۷۶ ایرانیان فروج فوج نمی‌رفتند در کشورهایی همچون گرجستان، امارات، ترکیه و مناطق دیگر سرمایه‌گذاری کنند، ولی امروز به وفور شاهد این امر در کشورمان هستیم، بنابراین به عقیده من ظرف این مدت ۲۴ تفاوت و پیشرفت چندانی در ایران به وجود نیامده است در عین حال تفاوت باریز بین دوم خرداد سال ۷۶ و دوم خرداد ۱۴۰۰ وجود دارد و آن هم به کاهش امید در سطح جامعه است. در سال ۷۶ همه این مشکلات بود اما امید هم بود، به همین خاطر بود که کسر قابل توجهی از مردم بدون آنکه تحقیقی صورت بگیرد، بدون اینکه «دوبار تکرار می‌کنم» در کار باشد، خود به پای صندوق‌های رای رفتند و ۲۴ سال پیش ۲۰ میلیون رای دادند و آن حماسه باور نکردنی را آفریدند، نامزد نظر مسئولان ۶ میلیون رای آورد و نامزد مردم ۲۰ میلیون رای، اما امروز بعد از گذشت بیش از دو دهه آن امید هم دیگر دذر آن سطح وجود ندارد و تعداد قابل توجهی آن کسانی که در دوم خرداد ۷۶ رفتند پای صندوق‌ها و آن حماسه را آفریدند اسمال در انتخابات پیش رو همچنان تردید دارند، این تفاوت در عین حال که نشان‌دهنده درجا زدن سیاسی و اجتماعی جامعه ایران است، تفاوت کمی نیست، در حالی که ظرف این مدت بسیاری از کشورها به لحاظ توسعه اقتصادی و سیاسی و اجتماعی پیشرفت‌های زیادی کرده‌اند اما متأسفانه ما، در بعضی موارد درجا زده و به تعبیری به عقب هم رفته‌ایم.

یادداشت

جایگاه دموکراسی در انتخابات سوریه

حسن هانی زاده

سفير پيشين ايران در لبنان

دومین انتخابات ریاست جمهوری سوریه از سال ۲۰۱۱ تاکنون با وجود فراز و نشیب‌های فراوان قرار است پنجم خرداد ماه برگزار شود. در این میان بر اساس قانون اساسی جدید سوریه که از سال ۲۰۱۲ اجرایی شده است، طول دوره ریاست جمهوری در این کشور ۷ سال است و تنها یک بار این دوره قابل تمدید است اما به‌شمار اسد رئیس‌جمهوری کنونی که از سال ۲۰۰۰ قدرت را در این کشور در دست دارد، بر اساس ماده ۵۵ این قانون، استثنائاً حق نامزدی یک دوره دیگر داده شده است. حضور در انتخابات سوریه شاخصه‌هایی دارد و به نحوی باید گفت که یک انتخابات سوریه شاخصه‌های این کشور برگزار می‌شود. در ابتدا یک هیات تحت عنوان دیوان عالی قانون اساسی صلاحیت نامزدهای حاضر در انتخابات ریاست جمهوری را تأیید می‌کند و در مرحله بعد حداقل ۲۶ نماینده مجلس نیز باید نامزد انتخابات ریاست جمهوری را تأیید کنند و پس از آن شخص می‌تواند کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری شود. به همین علت بسیاری از نامزدها به سختی می‌توانند در این انتخابات شرکت کنند و شرایط برای حضور برخی نیز فراهم نیست. با این نظر امروز بشار اسد ۳ رقیب جدی در انتخابات دارد اما به نظر نمی‌رسد که باز هم بشار اسد به سمت ریاست جمهوری خواهد رسید. به این علت که امروز غالب مردم سوریه و مخالفین سیاسی بشار اسد به این نتیجه رسیده‌اند که او در ده سال اخیر نقش بسزایی در عدم تجزیه سوریه داشته و در شرایطی که این کشور هنوز به صورت کامل از بحران گذشته نگرفته است، بهترین کز ینه خواهد بود. بشار اسد در ۱۰ سال اخیر مقاومت زیادی انجام داد و طبق آمار به دست آمده ۸ کشور جهان به مخالفین بشار اسد کمک‌های لجستیکی و مادی کرده که نزدیک به ۸۰ میلیارد دلار ارزش این کمک‌ها بوده است. عمده این کمک‌ها از سوی عربستان به مخالفین بشار اسد شد اما به نتیجه‌ای نرسید و همین مقاومت بوده است که امروز آرای قابل توجهی از مردم را به سمت او هدایت کرده است. امروز یک نگاه احساسی در این عرصه به‌وجود آمده است و بعضاً با اتکا به این احساسات به او رای خواهند داد. امروز در سوریه چندین طیف وجود که به نحوی در این روزها حامیان مقاومت، علویان، مسیحیان و دروزی‌ها از حامیان جدی بشار اسد هستند و او با اتکا به این اقشار و مذاهب حاضر در سوریه به احتمال زیاد یک دور دیگر به عنوان رئیس‌جمهور سوریه به‌انتخاب خواهد شد. فارغ از موارد مطرح شده در خصوص انتخابات ریاست جمهوری سوریه باید توجه داشت که بشار اسد در حال حاضر شاید بهترین گزینه دسوره برای رئیس‌جمهور شدن باشد و می‌تواند در یک دوره آینده کمک بسزایی برای خروج کامل سوریه از بحران کند تا در دوره‌های آتی سوریه به وضعیت عادی نزدیک‌تر شود. هنوز خطر تقابل تنش زا در سوریه وجود دارد و این کشور برای عبور از این مرحله نیاز به زمان دارد.

رئیس جمهوری با اشاره به روابط رو به رشد تهران – پکن در طول ۵۰ سال گذشته و استقبال از امضای برنامه همکاری جامع ایران و چین برای آینده، روابط دو کشور را راهبردی خواند و ابراز امیداری کرد این روابط و همکاری‌های دوجانبه و منطقه‌ای در همه زمینه‌ها بیش از پیش توسعه یابد. حسن روحانی، روز دوشنبه در گفت و گوی تلفنی با رئیس‌جمهوری چین با اشاره به جایگاه راهبردی و نگاه بلندمدت ایران به تقویت شراکت همه جانبه با چین به عنوان یکی از قدرت‌های جهانی فارغ از تحولات بین‌المللی، تسریع در عملیاتی شدن مفاه توافقات دو کشور را مورد تأکید قرار داد. رئیس‌جمهوری در ادامه

روابط تهران – پکن درازمدت و راهبردی است

همکاری کند و در این رابطه طرح امید می‌تواند مبنای تعامل دوطرف باشد. روحانی با قدردانی از مواضع اصولی و حمایت‌های چین در موضوع تحریم‌های یکجانبه علیه ملت ایران، تسریع در تکمیل ر آکتور اراک وفق برجام، همکاری نزدیک دو کشور در موضوعات بین‌المللی برای مقابله با جنگ سرد و ائتلاف سازی آمریکا و متحدان غربی آن علیه کشورهای مستقل از جمله ایران و چین را مورد تأکید قرار داد. رئیس‌جمهوری همچنین با قدردانی از کمک‌های چین به کشورمان در مقابله با بیماری کرونا از جمله در زمینه تأمین واکسن، ابراز امیدواری کرد با استمرار همکاری‌های دو کشور در این زمینه، برای تأمین واکسن مورد نیاز ایران اقدامات لازم تسریع شود. رئیس‌جمهوری چین هم در این گفت‌وگوی تلفنی، به روابط با ایران راهبردی و در همه زمینه‌ها رو به توسعه خواند و بر تلاش برای اجرایی و عملیاتی شدن توافقات دو کشور در اسرع وقت تأکید کرد. شی جین پینگ، با اشاره به همکاری‌های منطقه‌ای دو کشور، تأکید کرد ایران و چین می‌توانند با اشتراک مواضع خود در حل مشکلات منطقه‌ای و بین‌المللی نقش تأثیرگذاری ایفا کنند. رئیس‌جمهوری چین با تأکید بر اینکه پکن همواره از برجام به عنوان یک توافق چندجانبه بین‌المللی و اجرایی کامل آن حمایت کرده و خواهد کرد، اظهار داشت: آمریکا نمی‌تواند هر زمان که خواست از برجام خارج و یا دوباره به آن بازگردد، لغو همه تحریم‌ها علیه ایران برای بازگشت آمریکا به برجام ضروری است.

تصمیم ایران برای ادامه ضبط داده‌ها حداکثر یک ماه دیگر به اطلاع آژانس رسید

توافق ایران و آژانس تمدید شد

داده‌های دوربین‌های نظارتی نصب شده در تاسیسات هسته‌ای ایران به پایان رسید. شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر تداوم توقف اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی از سوی ایران بر اساس قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» که مورد توجه ادامه کار پس از انقضاء زمان توافق قبلی با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی؛ تصمیم گرفت با توجه به در جریان بودن مذاکرات فنی پیرامون حل فصل موضوعات پادمانی میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به موازات مذاکرات وین، حفظ داده‌های دوربین‌های نظارتی را به مدت یک ماه از تاریخ سوم خردادماه ۱۴۰۰ ا دهد تا از این طریق فرصت لازم برای پیشرفت و به نتیجه رسیدن مذاکرات فراهم شود.»

استقبال روسیه و اتریش

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین از تمدید یک ماهه تفاهم نامه ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای تداوم راستی آزمایشی برنامه هسته‌ای ایران استقبال کرد. میخائیل اولیانوف نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین در صفحه توئیترش درباره تمدید یک ماهه تفاهم نامه میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نوشت: ایران تفاهم نامه موقت با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در زمینه راستی آزمایشی را به مدت یک ماه تمدید کرد. اولیانوف افزود: این امر به حفظ جو در مذاکرات احیای برجام در وین و تسهیل به دست آمدن نتیجه موفقیت‌آمیز تلاش‌های دیپلماتیک برای احیای توافق هسته‌ای کمک می‌کند. همچنین وزرات امور خارجه اتریش در صفحه توئیترش درباره تمدید یک ماهه تفاهم نامه ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نوشت: از توافق انجام شده میان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ایران در زمینه تمدید یک ماهه نظارت‌ها و راستی آزمایشی قویا استقبال می‌کنیم. این موضوع به دیپلماسی فرصت بیشتری برای حفظ برجام می‌دهد.

رئیس قوه قضائیه:

سازمان بازرسی و دادستانی علت قطعی برق را پیگیری کنند

«صیانت از حقوق عامه و حقوق شهروندی از مهم‌ترین مأموریت‌های دستگاه قضاست

رئیس دستگاه قضا در جلسه شورای عالی قوه قضائیه، با گر امیداشت سالروز آزادسازی خرمشهر و بزرگداشت مقاومت مردم این شهر حماسه‌ساز، تقارن این روز و ایام «مقاومت مردم مظلوم ذرفول» به «مقاومت و پیروزی مردم فلسطین در برابر صهیونیست‌ها» را الهام بخش دانست. آیت‌... سید ابراهیم رئیسی گفت: پیروزی مردم غزه، قدس شریف و کرانه باختری در برابر رژیم صهیونیستی برای چندمین بار نشان داد که مقاومت مردم فلسطین و ملت‌های منطقه در برابر دشمنان جواب می‌دهد و آن‌ها را به عقب می‌راند. رئیس قوه قضائیه همچنین با گرامیداشت ایام «مقاومت مردم مظلوم ذرفول» تصریح کرد: نام آور شدن ذرفول به خاطر مقاومت مردم این شهر در برابر موشک باران بیرحمانه دشمنان بود و امروز هم غزه به عنوان منطقه‌ای که بیشترین جمعیت را در بین شهرهای فلسطین دارد، در سخت‌ترین شرایط مردانه در مقابل صهیونیست‌ها ایستاد و مقاومت مردم غزه نیز همچون مقاومت مردم ذرفول زیانزد شده است. رئیس دستگاه قضا متذکر شد: باید صهیونیست‌های جنایتکار تحت تعقیب قرار گیرند و برای محاکمه به محاکم و مجامع بین‌المللی سپرده شوند و نباید از پیگیری جنایات بزرگی که مرتکب شده‌اند غفلت کرد. وی تقارن روز مقاومت و ایثار و پیروزی ملت ایران با پیروزی مردم شجاع فلسطین و ایستادگی مردم منطقه را نوبدبخش فتوحات آینده دانست و گفت: فتح‌المبین حقیقی در آینده‌ای بسیار نزدیک با آزادی قدس شریف نصیب امت اسلام خواهد شد. رئیس دستگاه قضا «صیانت از حقوق عامه و حقوق شهروندی» را از مهم‌ترین مأموریت‌های دستگاه قضا عنوان کرد که مقام معظم رهبری در دیدار سال گذشته با مسئولان عالی قضایی بر پیگیری آن تأکید کرده است. رئیس قوه قضائیه بیان کرد: دانشگاه‌ها، حوزه‌ها و مراکز پژوهشی قوه قضائیه باید ایبداع و مصادیق حقوق عامه را روشن کنند تا آنچه به عنوان وظایف دستگاه قضا در قانون اساسی تعیین شده، با بهترین روش‌های اجرایی و میدانی پیگیری شود. وی از حق آموزش، حق بهداشت و حق برخورداری از مسکن مناسب به عنوان نمونه‌هایی از مصادیق حقوق شهروندی یاد کرد و گفت: دادستانی کل کشور اقدامات خوبی برای احقاق حقوق عامه انجام داده، اما کارهای انجام شده کافی نیست و حقوق مردم باید با جدیت بیشتری پیگیری شود. رئیس دستگاه قضا بر لزوم توجه به

سه شنبه ۳۰۳۰۰۱۴۰۰ شماره چهارم ۱۰۱۹ شماره ۱۳ شوال ۱۴۴۲/۱۲۵/۲۰۲۱

سرمایه‌گذاری در صنعت برق ضروری است

جلسه شورای اقتصاد پیش از ظهر دیروز به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور برگزار شد. ایسنا نوشت، اسحاق جهانگیری در این جلسه با اشاره به گزارش وزارت نیرو در خصوص سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های برق آبی، بر لزوم حمایت از سرمایه‌گذاری در صنعت برق کشور تأکید کرد و گفت: سرمایه‌گذاری در صنعت برق یک نیاز ضروری برای کشوراست و خاموشی‌های چندروز اخیر در واقع یک هشدار بود تا برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم، انگیزه بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش دهیم. وی با اشاره به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر استفاده از فاینانس برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی برخی دانشگاه‌های کشور، اظهار داشت: لازم است با سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دقیق به دنبال نوسازی و خرید تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه‌های ما تا از فرسودگی تجهیزات دانشگاه‌ها جلوگیری شود. جهانگیری اظهار امیدواری کرد: با لغو تحریم‌ها، فضای مناسب ایجاد شود و تعمیم دانشگاه‌ها و تجهیزات آزمایشگاهی مراکز آموزشی ارتقا پیدا کند.

مساله فلسطین جهانی است

اخبار کوتاه

دل‌های ما در صحنه

مبارزات شما حاضر است

حضرت آیت‌... خامنه‌ای در پاسخ به نامه‌های آقایان اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) و زیاد نخاله دبیر کل جنبش جهاد اسلامی فلسطین، مبارزه با غاصبان فلسطین را مقاومت در برابر ظلم، کفر و استکبار خواندند و تأکید کردند: دل‌های ما در صحنه مبارزات شما حاضر و دعای ما برای دوام استمرار پیروزی‌های شما، دائم است. متن پیام‌های رهبر معظم انقلاب به این شرح است: بسم... الرحمن الرحیم، برادر مجاهد جناب آقای اسماعیل هنیه اعزه...! سلام علیکم نامه جنابعالی را که در آن شرح و تحلیل جهاد اخیر فلسطین را مرفوم داشته‌اید، دریافت کردم. مبارزه شما، مقاومت در برابر ظلم و کفر و استکبار است و چنین مبارزه‌ای مرضی خداوند عزیز قدیر و مصادق: **إِن تَصْرُوا... انْصُرْكُمْ وَتُؤَيِّتْ أَقْدَامَكُمْ** است. به حول و قوه‌الهی پیروز خواهید شد و ارض مقدّسه را از لوٲ و وجود غاصبان تطهیر خواهید کرد آن‌شاء... برادران سیدعلی خامنه‌ای وشنبه ۱۲ شوال ۱۴۴۲ خرداد ۱۴۰۰...! بسم...! الرحمن الرحیم برادر مجاهد جناب آقای زیاد نخاله و قفه...! و اعانه سلام علیکم نامه برادرانه جنابعالی را دریافت کردم. جهاد بزرگ و پیروز شما برادران فلسطینی، چشم دوستدارانتان بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش دهیم. وی با اشاره به درخواست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر استفاده از فاینانس برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی برخی دانشگاه‌های کشور، اظهار داشت: لازم است با سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دقیق به دنبال نوسازی و خرید تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه‌های ما تا از فرسودگی تجهیزات دانشگاه‌ها جلوگیری شود. جهانگیری اظهار امیدواری کرد: با لغو تحریم‌ها، فضای مناسب ایجاد شود و تعمیم دانشگاه‌ها و تجهیزات آزمایشگاهی مراکز آموزشی ارتقا پیدا کند.

جلسه شورای نگهبان برگزار نشد

سختگوی شورای نگهبان از برگزار نشدن جلسه شورا خبر داد و گفت: یکسری بحث‌های کارشناسی هست که باید تکمیل شود. عباسعلی کردخایی اظهار کرد: جلسه شورای نگهبان برگزار نشد زیرا یکسری بحث‌های کارشناسی را داشتیم و باید تکمیل شود. وی افزود: تلاش داریم هر چه زودتر نتیجه بررسی صلاحیت کاندیدها را اعلام کنیم ولی این امر منوط به بررسی کارشناسی‌ها است تا آن‌شاء... بینیم چه زمانی آماده می‌شود تا زودتر نتیجه را اعلام کنیم. سختگوی شورای نگهبان گفت: چهارشنبه آخرین روز بررسی صلاحیت کاندیدهاها هست.

افزایش قیمت نان غیر قانونی است

اولیل اردیبهشت ماه بود که رئیس اتحادیه نانویان تهران از نهایی شدن تصمیم‌گیری برای افزایش قیمت نان خبر داد و گفت که به زودی قیمت‌های جدید اعلام خواهد شد. این خبر خود سبب افزایش خردسرنانه قیمت نان توسط نانویان‌ها شد و واکنش‌های منفی متعددی را به همراه داشت، با این حال پدا... صادق معاون وزیر صنعت و معدن هفته گذشته با تأیید افزایش قیمت نان گفت: قیمت جدید نان کارشناسی شده اما افزایش قیمت نان منوط به هماهنگی استانداری با وزارت کشور و وزارت صمت است. اما پس از آن اظهارنظرهای مکرری از جانب استانداری و سازمان بازرسی در باره غیر قانونی بودن افزایش قیمت نان مطرح شد. حجت‌الاسلام و المسلمین حسن درویشیان رئیس سازمان بازرسی با اشاره به برخی نابسامانی‌ها در بازار آرد و نان گفت: بر موضوع توزیع آرد پالانه‌های متأسفانه به دلیل برخی بی‌نظمی‌ها و عدم نظارت بر توزیع عادلانه این اقلام با بازرسی‌های صورت گرفته در یکی از انبارهای کشور، ۲ هزار و ۵۰۰ کیسه از زردهای پالانه‌ای کشف شد که با تعویض کیسه‌ها به صورت آزاد فروخته می‌شد که با عوامل مؤثر در این موضوع برخورد شد.

سخن روز

اولین گام در توافقات

ادامه از صفحه یک

آمریکایی‌ها برای اینکه به نتیجه احیای برجام و لغو تحریم‌ها، برسیم، البته به این مسأله هم توجه داریم که مسأله لغو تحریم‌ها که مشتمل بر بیش از هزار تحریم است، شاید یک شبه اتفاق نیفتد. کم‌اینکه آمریکا‌ها هم شاید توقع نداشته باشند که ما هم از همه گام‌هایی که برداشتیم به بیکاره عقب‌نشینی کنیم و با فرض کنیم در مقابل گام‌های اندکی که آمریکا‌ها می‌توانند است در باره لغو تحریم‌ها بردارند، یک امتیازات حداکثری دهیم. این اتفاق هم نخواهد افتاد و مذاکرات جدی و فشرده و با اصرار دو طرف برای آنچه بدان پیشین هستند، جلو می‌رود ولی در مجموع باید به این آقای رئیس‌جمهور که گفت بقضائیه برها بر داشته خواهد شد، اعتماد کرد. ایشان با توجه به سوابق سیاسی خودش داد. محمدجواد ظریف در صفحه توئیترش خطاب به آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا نوشت: لغو تحریم‌های ترامپ یک وظیفه قانونی و اخلاقی است، نه یک وسیله نفوذ برای مذاکرات. ظریف ادامه داد: برای ترامپ کارآمد نبود، برای شما هم نخواهد بود. میلیارد‌ها دلار پول مردم ایران را که در خارج به خاطر زورگویی آمریکا گرونگه داشته شده است را آزاد کنید. او همچنین با خطاب قرار دادن جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا گفت: تاریخ مصرف میراث ترامپ گذشته است. از آن مدت بردارید. اظهارات ظریف در پی این طرح می‌شود که بلینکن روز یکشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار بی‌بی‌سی گفت و گویی گفته بود: ایران با داشتن سلاح هسته‌ای یا توانایی ساخت سلاح هسته‌ای در مدت کوتاه می‌تواند در این زمینه‌ها با موفقیت بیشتری فعالیت کند که همین مسأله خود لزوم بازگردان مسأله هسته‌ای به چارچوبی که توافق هسته‌ای تعیین کرده بود را می‌افزاید.